

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Torat šefat 'ever

Cassvan, Lazar

רזעילא, נבתכ

Bucuresci, 1885

Lectia LI. Adverbul (לעפּה ראַות)

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-7869

עָשָׂרוֹן, și în pl. עֶשְׂרֹנִים, fără a mai califica felul măsurii, d. p. שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים (și câte $1\frac{1}{10}$ — din Efa — făine), וְעֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן סוּלָת (2 $\frac{1}{10}$ — din Efa — floară de făine).

2 Pentru repetiția lucrurilor numerate avem în limba Ebraică diferite numerale, d. p. פְּעָמִים [odată], אַחַת (de 2 ori), שְׁלֹשׁ פְּעָמִים (de trei ori) אוּ שְׁלֹשׁ רִנְגִים (de mai multe ori) רַבּוֹת (הַרְבֵּה) פְּעָמִים (firul intreit); חוּשׁ הַמְּשָׁלֶשׁ (indoit, dublu), מִשְׁנָה (indoit de două ori) מֵאָה שְׁעָרִים (o sută de ori); אַרְבַּעַתַּיִם [de patru ori], לַוְחוֹתַיִם (2 zile), לַוְחוֹתַיִם (2 table) שִׁבְעַתַּיִם (de 7 ori).

LECTIA LI.

Adverbul (תּוֹאֵר הַפְּעֵל)

După înțeles adverbele se împart: a) în adverb *de loc* (תּוֹאֵר הַמְּקוֹם), b) adverb *de timp* (תּוֹאֵר הַזְּמַן), c) adverb *de mod* (תּוֹאֵר הָאֵיכוּת).

A) Adverbele *de loc* determină locul unde se întâmplă cele exprimate prin verb și răspund la întrebările: unde? (אֵי מוֹהַ מֵאִין) *de unde?* (אֵי אֵיחָ אֵיחָ אֵיפֹה) etc., d. p. פֹּה aici, שָׁם [שָׁמָּה] acolo, הֵלֹאם, aci; הֵלָאָה, departe aici; הֵנָּה, aici; לְפָנַי, לְפָנֶיךָ, לְפָנֵינוּ, לְפָנֵיהֶם, în față, către, aproape, în prajmă, față, קְרוֹב, aproape, הַרְחֵק, departe, הֵנָּה, dincolo și dincoace, כֹּה וְכֹה, ici și colea, הֵנָּה, incoace și încolo, מִבַּיִת, pe din nauntru, מִחוּץ, pe din afară, בְּתוֹךְ, בְּתוֹכָךְ, בְּתוֹכֵנוּ, בְּתוֹכֵיהֶם, în mijloc, nauntru, מֵמַעַל, מִלְּמַמָּה, în sus, pe deasupra, מֵמַתְּחַל, מֵמַתְּחַת, jos de deșubt; עַד פֹּה, עד פֹּה, până aici ș. a.

B) Adverbele *de timp* determină timpul *când* se întâmplă cele exprimate prin verb și răspund la întrebările: *când* (? מתי), *cât timp* (? כמה), *până când* (? עד מתי) d. p. עתה, acum, אז, atunci, מאז, decând, מני אז, de atunci, היום, astăzi, לעת ביום, în timp, בעצם היום, tocmai în ziua, תמול אתמול, ieri, שלשום, alaltă ieri, לפנים, înainte, (în timpuri de-), (ב)טרם, înainte de, לעת ערב, spre seară, לפניו, spre dimineață, עולם, perpetuu, vecinie מעולם, din veci, תמיד, tot d'a una, עד, עד עתה, în vecinicie, veci vecilor, מדי, cât timp, orî de câte ore, מחר, mâine, ממחרת, a două zi, והלאה, de acu înainte, עוד, încă, lung timp, כל-עוד, câte vreme ș. a.

C) Adverbele *de mod* sau *calitate* determină *cum* se întâmplă lucrarea și răspund la întrebarea: *cum* (? איך), d. p. לאט, לאט, לאט, încet, încetișor, בלאת, în taine, în tăcere, מהרה, מהרה, חיש, degrabă, iute, כמז רגע, într'o clipă, מעט מעט, puțin câte puțin, טוב, bun, bine, רע, reu, בטח, לבטח, sigur, בדרך, בדרך, גלמוד, singur, deosebit, singuratic, פתע פתע, fără veste, de năprasul, בלי, pe neștiut, fără voia, בין כה וכה, iu vreme ce, între acestea, ș. a. m.

De multe ori se întrebunțează nisce verbe cu semnificațiune adverbială în loc de adverbe, precum: מהרה למצא, ai grabit d'a găsi — ai gasit grabnic, נחבאת לברוח, t'ai ascuns a fugi — ai fugit pe ascuns, ויוסף שלח את-היונה, ai prostit de a face — ai făcut prost, ויוסף שלח את-היונה, și a continuat a trimete pe p rumbița — a trimes

ear-'šī וַיִּשׁוּבוּ וַיִּבְכוּ, și s'au întors a plinge — au plins ear. וְהִרְבָּה לְהֵשִׁיב אָפוֹ — de multe ore își a retras mânia sa. ș. a. m.

Afară de acestea mai sunt adverbe, cari arată: a) *Cantitatea* și răspund la întrebarea: cât (כַּמָּה?), d. p. רַב הרבה, mult, מְעַט מעט, puțin, יוֹתֵר יותר, mai mult, דַּי די, destul, כַּפִּי לפי, după potrivă, מְאֹד מאד, foarte, מְאֹד מאד, foarte mult, מְעַט מְעַט מעט, foarte puțin. b) *Afirmarea*: d. p. יֵהוּן יהוה, da, așa este, אֱמֵת אמת, אֲמֵנִים אמנים, אֲמֵנָה אמנה, intr'adevăr, נִבְוִן נכון, drept, întărit, hotărit, בְּטַח בטח, sigur, * יֵשׁ יש, este etc. c) *Negarea*, d. p. אֵין אין, * אַל אל, לא לא, este etc. d) *Indoiala*, d. p. אֵילי אולי, poate (אֵלוּ לוּ), יוֹכֵל יכול, de nu, לְמֵאוֹם למאום, de nimic. e) *Intrebarea*: d. p. מָתַי מתי, când, אֵיבְכָה איבכה, cum? לָמָּה למה, de ce? הֲבֵינָה? oare fiindcă? אֵי איה, unde? הֲאֵמֵנִים האמנים, oare, adevărat oare? הֲלֵא, oare nu?

Intrebarea se mai exprimă printr'un ה pus inaintea cuvântului și numit: הַשְּׁאֵלָה ה'. Punctațiunea acestui ה' este de obicei un הַשְּׁאֵלָה ה' d. p. הֲשִׁמְרֵ אָחִי אֲנִכִּי? inaintea guturalilor, precum și inaintea unui שׁוֹא cu א' ה' ה' ע' ear inaintea הַשְּׁאֵלָה ה' d. p. הֲשִׁמְרֵ אָחִי אֲנִכִּי? ear inaintea הַשְּׁאֵלָה ה' d. p. הֲשִׁמְרֵ אָחִי אֲנִכִּי? ear inaintea הַשְּׁאֵלָה ה' d. p. הֲשִׁמְרֵ אָחִי אֲנִכִּי?

*) Declinațiunea vorbelor יש și אין cu literle ה' ב' נ' ו' י' מ', cât și cu prepozițiunea ל vezi *Tabela vorbelor* [לוח המלות] pagina 92.

הֲאֵנֹכִי? Câte odată lipsește semnul de întrebare și se cunoaște din înțelesul frazei.

Observ.

1. Unele adverbe se întrebuințează ca prepozițiuni sau conjuncțiuni după înțelesul frazei. - 2. Mai multe adverbe primesc sufixe הכנויים. Declinațiunea lor vezi în *Tabela vorbelor* (לוח המלות) pagina 92.

Deprindere:

Căutați în Biblie 30 de adverbe, sau verbe cu semnificațiune adverbială, și arătați la adverbele de ce clasă sunt. — Întrebați adverbele: הַכְנוּיִם cu sufixele אֵינִי, אִיִּה, עוֹד.

LECTIA LII.

Prepozițiunile (מלות תיחס)

Prepozițiunile arată în genere *locul*, unde se face ce-va sau o *direcțiune*, ele mai pot arăta și *timpul*, *modul* și *causa* și se deosebesc de adverbe între atăt, că acestea stău fără substantiv, pe cînd prepozițiunile au pe lingă ele și un substantiv.

Cea mai mare parte a prepozițiunilor sunt de originar *substantive*, ca d. p. לְפָנַי (înaintea), בְּתוֹךְ, תוֹךְ (în mijloc, între) מֵחוּץ (afară), מֵעֵבֶר, בְּעֵבֶר (dincolo, dincoace) și a. — Mai toate prepozițiunile primesc sufixele הכנויים; ele sunt: עַל (pe, peste, asupra), מֵעַל (de pe, pe deasupra), אֶצֶל (lângă), בֵּין (între), תַּחַת (de desubt, în loc), נֶגֶד מוֹל נֶכַח, לְעֵמֶת, (în față, înainte, către, aproape, lângă, față), לְקִרְבָּה (înainte, spre întîmpinare),